

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Dmitry Laru:

Proces rozšiřování ve vztazích Ruské federace a Organizace Severoatlantické smlouvy

Důležitost vztahů mezi NATO a Ruskem je zbytečně zdůrazňovat, ostatně stávající situace na Ukrajině a její dopady jí propůjčily novou naléhavost. Ani hodnocení tohoto vztahu z perspektivy realistické teorie není vzácné, jak nejnověji se sobě vlastním smyslem pro sebepropagaci demonstroval na stránkách Foreign Affairs John Mearsheimer. A přesto není posuzovaná práce v teoretickém či empirickém smyslu banální, v prvé řadě proto, že hledání odpovědi na otázku po souvislosti mezi rozšiřováním Aliance a ruským jednáním provádí s velkou mírou disciplinovanosti a systematičnosti.

Autorova výzkumná otázka, zasazená do rámce realistického konceptu vyvažování, je prostá: Je ruská snaha o posílení (nebo spíše znovuposílení) svého mezinárodního postavení kauzálním důsledkem procesu rozšiřování NATO? Zatímco odpověď zmíněného Mearsheimera na vlastně tutéž otázku je v zásadě deduktivní (ve stylu „proces vyvažování nutně probíhat musí, ergo je ruské chování jeho příkladem“), posuzovaná práce přistoupila k tomuto analytickému úkolu induktivním způsobem, který se poctivě snaží dát jednoznačnou odpověď agregováním a posouzením široké škály empirických dat. Ta autor člení do tří dimenzí – vojenské, politické a geopolitické – a podrobně je rozebírá u jednotlivých zemí v rámci tří kol rozšíření Severoatlantické aliance po skončení studené války, kde zkoumá jejich přínos k mocenskému potenciálu NATO. Takto synteticky pojatá analýza nezávislé proměnné je v další části doplněna analogickým postupem, jenž se v totožných oblastech soustředí na předpokládané ruské vyvažování, tedy závislou proměnnou zkoumaného kauzálního vztahu. Po systematicky provedené analýze rozšíření aliančního mocenského potenciálu a ruské reakce autor ještě podtrhuje své závěry dvěma kratšími exkurzy, které poukazem na ruské obranné dokumenty a zmínkou o povaze rusko-čínských vztahů doplňují hlavní argument o ruské asertivitě jako reakci na jednání NATO.

Práce působí přesvědčivě na všech úrovních. Teoretické zakotvení je vymezeno jednoznačně, aniž by pomíjelo komplexnost realistického pohledu na věc. Z metodologického hlediska je třeba ocenit autorovu opatrnost při nakládání s uvažovanou kauzalitou: autor si je vědom, že zvolené analytické řešení neumožňuje prokázat kauzalitu detailním řetězením jednotlivých událostí, na něž se typicky soustředí rozbor procesu, a volí proto minimalistickou variantu ‚korelace je (resp. může být chápána jako) kauzalita‘. V daném případě se nejedná o únik ke snadnějšímu řešení, spíše jde o odůvodněné spolehnutí se na sílu, šíři a komplexnost zpracovaného empirického materiálu. S ohledem na tento aspekt je potom pochopitelné a z mého hlediska ospravedlnitelné, že práce svým rozsahem výrazně přesahuje doporučenou délku. Charakterizuje ji také pečlivé využívání mimořádně velkého množství použitých zdrojů (nebývá zvykem, aby seznam zdrojů diplomové práce měl více než třicet stran). Snad ještě důležitější je, že autor vedle ‚standardních‘ anglicky psané odborné literatury rozsáhle čerpal i ze zdrojů ruských. Vše je v pořádku i po stránce gramatické, syntaktické a stylistické, žádné výtky nelze mít ani ke splnění stanovených formálních požadavků.

Ačkoliv nejsem osobně přesvědčen, že realistická logika národního zájmu a vyvažování je skutečně schopna adekvátně vyložit peripetie vztahů mezi Ruskem a NATO, předložená práce dělá zvolenému teoretickému rámci nepochybně čest a svou kombinací systematického zpracování, širokého spektra použitých zdrojů a důsledné analýzy působí velmi sympaticky. Rád ji proto **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit jako **výbornou**.

V Praze dne 27. 8. 2015